

Monikulttuurisuus ja – kielisuus lukutuokioilla

Vertaisryhmätapaaminen

Mitä kulttuuri on?
**Missä arkipäivän elämän asioissa kulttuuri
näkyy?**
Miten kuvaisit suomalaista kulttuuria?

Pohtikaa pienissä ryhmissä.

Kulttuuri

- Kulttuurille on monia määritelmiä, mutta yleisesti kulttuurilla tarkoitetaan tietyn ihmisryhmän jakamia uskomuksia, arvoja, tapoja ja toimintamalleja.
- Kulttuurisidonnaisia elämän osa-alueita ovat esim.
 - Tavat, perinteet, juhlat
 - Ruoka ja ruokailu
 - Vaatetus
 - Viestintätyylit, kehonkieli
 - Aikakäsitys
 - Yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden suhde
 - Vakaumukset, arvojärjestelmät

Kulttuuri

Huom!

Kulttuurit eivät ole riippuvaisia vain valtioiden rajoista. Eri kokoisilla ryhmillä maantieteellisestä sijainnista riippumatta voi olla oma kulttuurinsa.

Esimerkiksi

eurooppalainen kulttuuri

savolainen kulttuuri

jääkiekkjoukkueen kulttuuri

internet-kulttuuri

Väestörakenne 2020-luvun Suomessa

- Suomen väestörakenteessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viimeisen 40 vuoden aikana.
- Maahanmuutto on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2000.
- Suomi on monikulttuurisempi ja monikielisempi kuin koskaan.
- Vuonna 2021 äidinkielenään suomea puhui 86,5 % väestöstä
- Suurimpia kielivähemmistöryhmiä (pois lukien ruotsi):
venäjä (1,6 %), viro (0,9 %), arabia (0,7 %), englantia (0,5 %), somali (0,4 %)

Monikielisyys ja -kulttuurisuus koulussa

- Maahanmuuttotaustaisilla oppilailla on Suomessa heikommät mahdollisuudet ja resurssit menestyä koulutuksellisesti
 - Koulun kielenkäyttötilanteet vaativia kieltä oppiville
- Monikielisen ja -kulttuurisen lapsen kohtaamisessa koulussa on tärkeää mm.
 - kielellisen moninaisuuden arvostaminen
 - oppilaan taustan ja kielitaidon tunnistaminen
 - oikea-aikaisen tuen tarjoaminen.

Maahanmuuttajataustaiset henkilöt eivät ole homogeeninen joukko

- **Kotoutumiseen vaikuttavat mm. seuraavat asiat:**
 - Maahanmuuton peruste (esim. pakolaisuus tai työpaikka)
 - Ikä
 - Kielitaito
 - Terveys sekä mahdollinen traumatausta
 - Ystävät, perhe ja sosiaalinen turvaverkko
 - Syrjintä ja ennakkoluulot
 - Pääsy erilaisiin kotoutumista tukevien järjestelmien ja palveluiden piiriin

Vinkkejä kieli- ja kulttuuritietoihin lukutuokioihin

Huomioi lapsen oma äidinkieli sanastoa harjoitellessa. Voit esim. kysyä ”miten sanoisit tämän omalla äidinkielelläsi?”

Pyri tunnistamaan tekstistä kulttuurisidonnainen sisältö (esim. juhlapyhät, tavat, urheilu...) ja keskustele näistä lapsen kanssa. Minkälaisia kokemuksia lapsella on näistä?

Havainnollista luettua. Hyödynnä liikkeitä ja eleitä, tai piirtäkää tai esittäkää yhdessä sanoja.

Tarkista, että lapsi ymmärtää lukemansa ja kuulemansa. Kysy kysymyksiä!

Tiedosta, ettei kieliä tai kulttuureja voi asettaa paremmuusjärjestykseen. Arvosta ja pyri oppimaan myös itse uutta!

**Millaisia kokemuksia sinulla on
monikulttuuristen ja -kielisten lasten kanssa
toimimisesta lukutuokioilla?**

Lähdekirjallisuutta

Aalto, E., Mustonen, S., Järvenoja, M. & Saario, J. (2019). Monikielisen oppijan matkassa. Verkkosivusto opettajankoulutukseen. Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos. Saatavilla: <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi>. (Lainattu 21.4.2022).

Rasilainen, L. (2018). Monikulttuurisuuden kohtaaminen kansalaisopistoissa – koulutusmateriaali 2018. Saatavilla: <https://peda.net/kol/foorumi/m/mkk>. (Lainattu 21.4.2022).

Repo, E. (2022). Monikielisten oppilaiden kohtaamisessa tarvitaan valmiutta muutoksille. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*.13(2).
<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2022/monikielisten-oppilaiden-kohtaamisessa-tarvitaan-valmiutta-muutoksille>

Tilastokeskus (2022). Väestö ja yhteiskunta.
https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html#V%C3%A4est%C3%B6%20syntyper%C3%A4n%20ja%20kielen%20mukaan%202019. (Lainattu 12.4.2022).

Kiitos!